

**Джилбърт
Кийт
Честъртън**

Стихотворения

ГИЛБЪРТ ЧЕСТЪРТЪН СТИХОТВОРЕНИЯ

Превод: Добромир Кралчев

chitanka.info

Преводачът благодари на Константин Спиров, Цветан Биюков, Михаил Шиндаров и Смилен Марков — за съветите, спомогнали за качеството на превода; на Ивайло Дагнев и Цвета Луизова-Хорева — за консултациите във връзка с някои трудни места от текста; на своите учители по български и английски език и по-специално на Радостина Аргирова — за първите напътствия в изкуството на превода.

ХИМН

*Всевишни Боже свети,
чуй горкия ни глас:
треперят в страх царете,
смъртта владей над нас;
погубва ни златото,
дели ни завистта;
вземи, но не теглото,
вземи ни гордостта.*

*От думите лъжливи,
от робство на страха,
от речите фалшиви
в угода на греха,
от доблест на заплата,
от чест, покрита с мрак,
от леност прокълната
пази ни, Боже благ.*

*Свържи в едно дихание
свещеник, роб и княз;
сплоти ни във страдание,
спаси ни всички нас.
От вярата огрени,
води ни към възход,
свободни, възродени —
единен Твой народ.*

ПЕСЕНТА НА КУДЕЛ

*Нима без носове са
чедата на Адам?
Та розата ухайна
е гатанка безкрайна,
непостижима тайна
за всеки ум голям.*

*Нима без носове са?
Нима не чувстват как
под плътната завеса
на черен нощен мрак
изконно достояние
ограбва им врагът?!
Дори едно ухание
не смеят да спасят!*

*Като вода лъчисто,
по-храбро от пръстта,
като росата чисто,
по-свято от смъртта —
незримо като всички
най-истински неща.*

*Повѐя свеж, кристален
на зимната гора,
лѐха солен, печален
на бурните моря,
дѐха тих на целувката
с беззвучния ѝ глас,
и онзи — на преструвката —
създаде Бог за нас.*

* * *

*И Кудел пита смаян
все този стар въпрос:
Нима без носове са?
Нима без носове са?
Човешки род окаян,
едничък си без нос!*

ПЕСЕН ЗА ПРАВДАТА И КРИВДАТА

*Пир със вино, пост с водица
пазят светъл твой ден.
Те са Божи дечица,
тя — девойка, то — левент.
Даже ангел от небето
ако друго ти налей,
с благодарности вземи го
и до капка го излей.*

*Като Изтока е чаят:
мандарин с приятен смях,
със изискани обноски,
без съзнание за грях.
А жените като стадо
се тълпят на чаша чай.
Щом е силен, е отрова —
като своя роден край.*

*Чаят е ориенталец,
но е джентълмен все пак.
А какато — страхливец
и чудовищен простак.
То е тъпо, вероломно,
права свой то често крий,
но отплаща се стократно
на глупака, що го пий.*

*Дъжд изля се с гръм и буря
от небесни висини,
щом добрите пътиета
зло пиянство оскверни.*

*Руйно вино ни докара
руйна кръв и зла беда,
та небето ни наказва
със газирана вода.*

БАЛАДА ЗА САМОУБИЕЦА

*Бесилката във двора ми, шептят,
е натъкмена за красив финал.
Завързвам клупа за пореден път,
с финес и вещина — като за бал.
Съседите от целия квартал
поеха дъх, „Ура!“ да изкрещят.
Но в миг обзе ме непонятна жал...
Май няма да се беся този път.*

*Заплата утре ще ми изплатят...
Прадядо с меч е бранил своя крал...
Червено-сиви облаци летят...
Свещеникът дано не е узнал...
Аз сякаш подочух от мистър Гал,
че гъби другояче се варят...
Не съм прочел и ред от Ювенал...
Май няма да се беся този път.
Ще се пречисти някой ден светът.
В калта ще се завърне всяка кал.
И плачещите ще се утешат,
а глумите ще секнат сред печал.
Мъдруващият става помъдрял...
Човек, залутан в таен горски кът,
намира брод — тъй, както е желал...
Май няма да се беся този път.*

* * *

Кралю, дочувам как тръбят сигнал,

*към ешафода смъртници вървят.
Но смъртник може да е всеки крал...
Май няма да се беся този път.*

ЛЕГЕНДАТА ЗА АРТУР

*Съвременни мъдрецо, ти си цар
в умуването, не във мъдростта.
За теб димът е липса на пожар,
възходът липса е на висота.
Как мислиш ти, какъв човек е бил
на Камелот владателят любим?
Та бездната на времето надвил,
пребъдва споменът незаличим!
Умеел, с великани влязъл в бран,
да съкруши надменната им мощ.
И взорът хорски, в него упован,
го окръжава с блясък и разкош.
Под славния му стяг — бойци безчет.
Цял свят да беше, пак се би побрал.
На тайно място векове наред
вълшебство пази трона опустял.
По-силна от годините, живеи
безсмъртна приказка за смъртен грях.
А ти, мъдрецо, казваш ми: „Недей
легенда с факт да смесваш тъй без страх.“
Спокойно! И защо е тоз отпор?
Легенда ти не си, в туй няма спор.*

ДЕТЕ НА СНЕГОВЕТЕ

*Сред натрупан сняг, в неизброден мрак —
нощ безкрайна, окъпана в дъжд —
зазвучава химн — тъй желан и любим,
и нечут досега ни веднъж.*

*Само в киша и сняг ний узнаваме как
се жадува за огън голям.
И земята дори в буйна радост гори,
и сърцето ѝ крий звезден плам.*

*Пътят, в лед скован, води в дъвен хан,
дето в скреж е повито дете.
И по тази следа дири всяка душа
оня хан, скрит незнайно къде.*

*Боговете умират като златни листа,
че денят е останал без мощ.
Боговете са мъртви като златна руда.
И едно Дете грее среднощ.*

ВЕЧНИТЕ ИСТИНИ

*Не мога пясъка да изброя,
ни космите на своята глава,
че само Бог ги знае, затова
да се кълна във нея се боя.*

*Морето в шепя как да побера?
Неизбродим, светът пред мен лежи.
Безсмъртие, о Боже, дай ми ти,
и всеки стрък със име ще даря.*

*В небесните дворци през вечността
ще сречам земния огромен свят.
И ще замръзне огненият ад,
преди да свърши своята хвала.*

ЗЛАТНИ ЛИСТА

*Виж! Есента настъпи
и всичко позлати.
Годината ми шепне:
„С мен остаря и ти.“*

*През младостта си търсих
могъщ и смел другар,
с когото да постигна
мечтата на Икар.*

*Ала сега се радвам
на всеки поздрав мил,
на всички честни люде,
що Бог е сътворил.*

*През младостта си търсих
де златен цвят цъфти.
Но есента настъпи
и всичко позлати.*

ВЕЛИЧИЕТО НА МАЛКИТЕ НЕЩА

*Не е малко, че скърбял съм, както хората скърбят.
Не е малко, че съм помнил своя дълг дори в съня.
Не е малко, че съм бдял, когато всички хора спят,
и че съм видял звездите, непознати за деня.*

*Не е малко, че съм вдъхнал розовият аромат,
нищо че е по-нетраен от мира на нощи две.
Не е малко, че съм чувствал жажда и копнеж, и
глад,
щом веднъж съм ял от хляба на самите богове.*

*Аз познавах те и помня твоя лик незабравим,
храбър като боен призив, с мъдра смелост озарен —
бяла лилия пречиста... Спомен светъл и любим...
Туй не беше никак малко... Но отиде си от мен.*

*Не е малко, че прославих туй, що хули глас страхлив
—
бисера, презрян от други и захвърлен сред калта —
древния опасен порив, тъй възвишен, причудлив.
Аз по-стар съм от небето и по-мъдър от света.*

*В дни на глупав моден присмех, безпощаден и суров,
тъй преситени с наслади без надежда и стремеж,
в свят на догорели страсти и отлитаща любов —
не е малко, че повярвах в искрения си копнеж.*

*О, блазе ни: ние чухме с нашите собствени уши.
Да, блазе ни: ний видяхме с нашите собствени очи.
Вече нека смърт ме грабне от света желан и мил.
Та какво, ако ме няма? Не е малко, че съм бил.*

ПОСЛЕДНИЯТ ГЕРОЙ

*Избухна буря в Берген, настъпи мрак и крах.
Дървета се изтръгват и кули падат в прах.
Пред вихъра се нося аз като крилата вест,
имот и дом оставил, лишен от власт и чест.
Небето схлупено гърми — сонм ангели във бой.
Гаси и слънце, и звезди небесният порой.
Като продънено море, със грохот див, суров
от Бога се излива дъжд, по-силен от любов.
В чертога мой, о врагове, пирувайте в захлас.
За мен дъждът е дважд по-мил от слънцето за вас.*

*Изменчив е късметът и бойният успех.
Отнеха ми жената, която им отнех.
Откъснах я от бащин дом и ме намрази тя,
в гнева си по-прекрасна от пролетни цветя.
Не ме обикна, не склони, все тъй богиня бе.
Аз нямам договор с Амур, ни власт над туй небе.
Величествена в своя плен, със твърдост се прочу.
И тишината се смекчи, щом стъпките ѝ чу.
О вий, охолни властелини, не влизайте със мене в
спор:
за хиляди усмивки женски не давам хладният ѝ взор.*

*Избухна буря в Берген, настъпи мрак и крах.
Отрядът преследвачи зад мене вдига прах.
Не ще умра във самота, стихии греят в мен,
по-борбени от пролетта и ведри като ден.
Приветствам те, боецо със блеснали очи:
ела на пиршеството на всички храбреци!
Елате, да, елате! Обичам ви в смъртта.
Елате да пролеем един на друг кръвта.*

*Предлагам ви достойна, смела, красива, горда смърт
във дар.*

О врагове, аз ви обичам тъй, както ни един другар.

Не знаете ли, че без мен ще обедней светът?

Безброй легенди тази нощ със мене ще умрат!

Лъките ми с мъглив воал и ширните поля,

и бързият ми волен флот сред пурпурни моря.

Ликът на този свят пред мен едничък се откри.

Угасват с моя взор ведно небесните зари.

Светът — какъвто го видях — залязва с моя ден.

Умирам с Божията смърт; звездите чезнат с мен.

Нечакан звук войската сепна, прекъсна песента:

*в живота си не сте се смели тъй, както аз — в
смъртта.*

ПЕСЕН ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО

*Помня своята майка, кратка срещата бе.
Пазя спомена скъп — бисер в мойто сърце.
И обичам да мисля, че макар и тъй млад,
бих познал я при среща по широкия свят.
Ала тя е щастлива час по час да върти
ръчки, носещи някому много, много пари.
А пък аз съм доволен, че нейния ден
е свободен от тежката грижа за мен.*

*Нашта стая просторна украсиха без шум
с идиотски чертежи — да ни учат на ум;
и със книги за слепи — как се гледа с очи...
Но щастлива е мама, туй по всичко личи.
Че без мен има време за безброй часове
в оня офис огромен — „Джони Смит — синове“.
Че успехът изисква труд и плам, а пък те
би угаснали в грижи за невръстно дете.*

*Тъй щастлива е мама ден след ден да върти
колелата на чужди търговски игри.
Нашта среща едничка не надхвърли миг-два,
ала мама изпя ми все пак ето това:
„Тихо, чеденце мое, скоро иде денят,
в който вой и бръмчене твоя сън ще смутят.
Разни чаркове искат грижи час подир час.
Отговорност и вярност се очакват от нас.*

*Тихо, чеденце мое, спинкай сладичко днес.
Рано-рано пристигат Свобода и Прогрес.“*

НЕПРОСТИМИЯТ ГРЯХ

*Любима, не проклинам тоя час.
В мълчание калява се духът.
Бог даде ми начало, ден и път,
но любовта остави в твоя власт.*

*От дързък ум и любопитен взор
Той скри сърцето, както скри смъртта —
зад седмата заключена врата,
далеч от светски шум и празен спор.*

*И скиптърът на Праведния съд
намира се в сърцето с обич жива,
в което за омраза няма кът —
то съди, ала съдено не бива.*

*Обикнеш ли макар и роб презрян,
дадеш ли му сърцето си, любима,
ще бъде той навеки оправдан —
такава власт сърцето твое има.*

*Но ако някой с вид на господар
докосне твоите ръце без свян,
без да се чувства малък и презрян,
без да съзнава, че е жалка твар —*

*дори да е поет или пророк,
на ангелите даже да е княз,
кълна се, ще го фрасна здраво аз
там — пред лицето на самия Бог.*

БЛАГОРОДНИКЪТ

Негово Царско Височество Дяволът праща покани за бал.

Учтиво те кани — съвсем е наблизо — да вземеш и ти своя дял.

Градът без название бил просто чудесен, там нямало, казват, застой.

Вълшебни пейзажи и подвизи страшни — тъй, както умей само той.

През ден — състезания, спортни рекорди; днес — с пушка, а утре — с харпун.

На лов херувими крилати улавял, понякога — царя Нептун.

Небето измерил надлъж и нашир и рояка звезди изброил.

Веднъж във триумф над небето със сръчна изкусност той даже свалил

короната звездна на Господа Бога, врага си покрил с черен срам.

Но Негово Царско Височество Дяволът е скромен — не се хвали сам.

О, ти изтръгни си очите, сърцето; ръката си ти отсеци;

от цялото знание твое и мъдрост, и обич се ти отречи;

но там не отивай — в Града без название, прочут със богатство и ум,

с разкошни и гиздави къщи, където вирей злото скришно, без шум.

От всичко това не си струва да вкусиш; живеи и умри в суета.

Сред болката жив си; разплути в наслада, мнозина очакват смъртта.

Там първи април е най-видният празник — шегите всеки гражданин знай.

Април си отива, шегите умират, лъжата остава докрай.

Дори светлината разкошна помръква и става потъмна от мрак.

Животът, запял в утринта сладкопойно, издъхва без въздух и зрак.

Надеждите гаснат една подир друга, униние иде накрай.

Че Негово Царско Височество Дяволът баща на лъжата е, знай.

ЕЛЕГИЯ В СЕЛСКОТО ГРОБИЩЕ

*Които за теб работиха, родино,
почиват във гроб у дома.*

*Пчелите и птиците твои, родино,
пред кръста им свеждат крила.*

*Но тез, що за тебе се биха, родино,
сразени от вражия меч —
уви, колко жалко за тебе, родино, —
почиват във гроб надалеч.*

*А тез, що във теб управляват, родино,
законите дето коват —
уви, колко жалко за тебе, родино, —
без гробове още стоят.*

ЧУДНАТА МУЗИКА

*Може да повехне обич, може да угасне страст,
ала с мойта арфа вярна по света ще крача аз.
Нищо че едва започвам: дълъг път лежи пред мен;
тайните ти, моя арфо, ще науча някой ден.*

*Музика нечута, дивна в моите струни се таи;
неизпитана наслада в моята душа кълни.
Сладост, от духа по-фина, по-изящна от плътта,
по-пронизваща от болка, по-смирена от скръбта.*

*Не бездушното доволство, евтиното тържество
на бърливо самохвалство и студено големство.
А наслада чудна, блага — зов далечен, бисер скъп, —
сред премеждия узряла и стаена като скръб.*

*Но пред теб, неземна арфо, Божии дар изстрадан,
свят,
Старостта невеж младок е, а Умът — глупак
сакат.*

*Но не бой се: ще изуча твоите скрити красоти,
някой ден ще свиря с тебе сред смълчаните звезди.*

Източник: <https://learn.fmi.uni-sofia.bg/mod/resource/view.php?id=197501> /
http://free.hit.bg/dklib/Gilbert_Keith_Chesterton___Poems_translated_BG.pdf

ЛИЦЕНЗ

Издателят поставя това издание под лиценз, близък по дух до GNU FDL; а именно: позволява свободното възпроизвеждане, разпространение и променяне на изданието или части от него при следните ограничения:

— да бъдат указвани имената на автора и преводача;

промени в текста могат да бъдат внасяни само при условие че лицето, което ги е внесло, укаже направените промени и своето име, така че промените да не бъдат свързвани с имената на автора и преводача;

— изданието, части от него и всички производни разработки могат да бъдат разпространявани само под настоящия лиценз; нарушителите на това изискване губят автоматически правата си по настоящия лиценз; обаче правата, придобити от други лица, се запазват;

— всеки, който разпространява това издание или части от него под каквато и да е форма, е длъжен да даде на получателите всички права по настоящия лиценз и да ги уведоми за това изрично.

Думата „свободно“, употребена по-горе, означава „без други ограничения освен изброените“. Тя не значи „безплатно“: всеки има право да разпространява това издание или части от него било безплатно, било срещу заплащане, като заплащането е за самия акт на разпространение.

ИЗДАНИЕ

Гилбърт Кийт Честъртън
Стихотворения

Националност английска
Първо издание

Оформление и предпечатна подготовка: Добромир Кралчев, 2008
Печат: Мантек ООД

Издател: Добромир Кралчев, 2008
dobromir_kralchev@abv.bg

Излязла от печат на 29.08.2008 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.